

LEPTOSPIROZA (LETNJI GRIP)

Leptospiroza je bakterijska bolest ljudi i životinja, prazena razlicitim manifestacijama. Uzročnik bolesti je **bakterija *Leptospira* koja živi u mokraci i tkivu zaraženih životinja**. Bolest obicno pocinje groznicom, jakim glavoboljom, bolovima u mišicima, jejom, povracanjem i crvenilom oko ociju, i to je **septicna faza**. Nakon toga sledi **tkivna faza**, prazena razlicitim simptomima i znacima u zavisnosti od zahvacenog tkiva. Cesto se pogrešno dijagnostikuje kao meningitis (zapaljenje meke moždane opne), encefalitis (zapaljenje mozga) ili grip. Nemaju sve obolele osobe sve pomenute simptome. U podrucjima u kojima je leptospiroza uobicajena, bolest protice ili bez ikakvih simptoma ili je blagog toka.

Težak oblik bolesti je **Weil-ova bolest**, koja se ispoljava **otkazivanjem bubrega, žuticom (žuta boja kože koja ukazuje na bolest jetre) i krvarenjem kože i sluzokoža. Može doci i do pojave meningitisa i krvarenja u plucima**. Teži oblik leptospiroze može biti fatalan.

Osobe sa teškom klinickom slikom potrebno je lečiti u bolnickim uslovima.

Oporavak od leptospiroze može da bude veoma spor. Bolest poput sindroma hronicnog zamora (*chronic-fatigue syndrome*) može potrajati mesecima. Kod drugih se zadržava glavobolja i depresija. Ponekad se bakterija zadržava u ocima i izaziva hronicne upale.

Bakterija leptospira obicno ulazi u telo preko posekotina i ogrebotina na koži, a ponekad kroz sluzokožu usta, nosa ili ociju. Nosioci infekcije su razlicite životinje – svinje, konji, goveda, psi, miševi, pacovi, divlje svinje, jeleni, lisice. Životinje najčešće nemaju nikakve simptome ili znake bolesti, ali dugo izlucuju leptospire mokracom. Bolest se prenosi na coveka u direktnom kontaktu sa mokracom ili tkivima zaraženih životinja ili indirektno, tj. putem vode koja je kontaminirana mokracom zaraženih životinja (najznacajnije su stajace vode – bare, rukavci reka, jezera ili voda u bazenima koji se ne održavaju kako treba), a ponekad se leptospira unosi u organizam preko kontaminirane vode ili hrane.

Leptospiroza je bolest koja prevashodno ima **profesionalni karakter**, što znaci da je rizik od infekcije najveći kod osoba koje su zbog vrste posla kojim se bave u bliskom kontaktu sa životinjama (stocari, ratari, veterinari, radnici u klanicama, ribari) ili su izloženi potencijalno kontaminiranoj vodi (radnici na pirincanim poljima, uzgajivaci šećerne trske i banana i sl.). **Kod profesionalne izloženosti bolest se javlja tokom citave godine.**

Medutim, u letnjem periodu izvesne rekreacione aktivnosti koje ukljucuju kontakt sa kontaminiranom vodom ili zemljištem (kao što su kampovanje, obradivanje bašte, kupanje i drugi vodeni sportovi) povecavaju rizik od leptospiroze u opštoj populaciji, pre svega među decom školskog uzrasta. U tom slucaju oboljenje ima **sezonski karakter**, a najveći broj obolelih javlja

se u prolece i rano leto (zbog intenzivnijih rekreacionih i drugih aktivnosti). Uglavnom oboleva seosko stanovništvo, a muški pol je češće pogođen.

Za postavljanje dijagnoze bolesti, pored pojave određenih simptoma jednu do dve nedelje nakon izlaganja bakteriji, potrebna su dva testa krvi uzeta u razmaku od najviše dve nedelje.

Leptospiroza se obično leci antibioticima (doksicilin ili penicilinski preparati). Obzirom da bolest može biti teška, a za postavljanje dijagnoze je potrebno vreme, lekar može da zapocne terapiju antibioticima i pre utvrđivanja konacne dijagnoze bolesti, jer je efekat lecenja najbolji ako se primeni na samom pocetku bolesti.

Mere prevencije leptospiroze za opštu populaciju podrazumevaju:

- **utvrđivanje potencijalno kontaminiranih voda i terena**
- **ne preporučuje se kupanje u rekama i potocima nizvodno od mesta gde se kupa stoka**
- **uništavanje glodara**
- **zaštita vode i hrane od kontakta sa glodarima i drugim zaraženim životinjama**
- **hlorisanje vode za pice i u bazenima za kupanje**
- **higijensko držanje životinja**
- **pokriavanje posekotina i ogrebotina nepromocivim zavojem pre kontakta sa zemljom, blatom ili vodom koji bi mogli da budu kontaminirani mokracom zaraženih životinja**
- **ne davati psima sirove životinjske iznutrice**
- **pranje ruku sapunom, jer se leptospire brzo ubijaju sapunom, dezinficijensima i dobrim sušenjem ruku.**

Mere prevencije profesionalno eksponiranih lica podrazumevju još nošenje zaštitne odece i obuće prilikom rada sa potencijalno zaraženim životinjama, kao i imunizaciju životinja prema preporuci veterinara.

Ne postoji vakcina protiv leptospiroze za ljude.

Buduci da ima više razlicitih bakterija iz roda *Leptospira*, moguće je da osoba koja je već bila zaražena ponovo oboli.

Leptospiroze se ne prenose sa coveka na coveka, jer kiselost covekovog urina uništava leptospire.